

Wat kan ik zelf doen?

Korte omschrijving werkvorm

In vier groepjes voeren de leerlingen een opdracht uit. Alle opdrachten gaan over een methode om invloed uit te oefenen op politieke beslissingen. Op een groot vel papier werkt elk groepje een eigen idee uit. Vervolgens presenteren ze dit aan de rest van de groep.

Leerdoel

De leerlingen realiseren zich dat ze de mogelijkheid hebben om zelf invloed uit te oefenen (hoewel dit soms pas kan vanaf je 18e). Daarnaast beseffen ze dat het cruciaal is om hierbij medestanders te verzamelen.

Duur

Ongeveer 30 à 45 minuten.

Benodigheden

- Werkblad 1, 2, 3 en 4 (zie hieronder)
- Vier grote vellen papier (A3 of groter)
- Verschillende kleuren permanent markers

Hoe gaat u te werk?

Stap 1

Druk de werkbladen voor de leerlingen af. Lees de werkbladen door, zodat u van te voren weet met welke opdrachten de leerlingen aan de slag gaan. De 4 onderwerpen zijn:

1. Bedenk een burgerinitiatief.
2. Bedenk een ludieke actie voor een politieke jongerenorganisatie.
3. Bedenk een protestactie waarmee je opvalt bij de Tweede Kamer.
4. Bedenk manieren om te lobbyen voor een ideaal.

Stap 2

Vertel de leerlingen kort wat de bedoeling is. Denk daarbij aan het volgende:

- De klas wordt opgedeeld in vier groepjes. Elk groepje krijgt een eigen opdracht.
- Alle opdrachten gaan over een manier om invloed uit te oefenen op politieke beslissingen.
- Elk groepje krijgt ongeveer 20 minuten de tijd om de opdracht te maken.
- Daarna presenteert elk groepje het resultaat aan de andere groepjes.

Stap 3

Zorg dat de vier groepjes daadwerkelijk aan de slag gaan. Beantwoord daarnaast vragen van de leerlingen. Herinner de leerlingen er ook af en toe aan hoeveel tijd ze nog hebben.

Stap 4

Nu volgen de plenaire presentaties. Laat elk groepje presenteren wat ze hebben gedaan. Zorg dat voldoende duidelijk is voor de rest van de groep op welke manier elk groepje invloed probeert uit te oefenen op de politiek. Stel zo nodig verhelderende vragen. Ook kunt u elke groep feedback teruggeven op de presentatie.

Stap 5

Bespreek de opdracht na met de groep. Welke methode zou het meest effectief zijn? Zijn de bedachte ideeën haalbaar? Is het een snelle methode om echt iets te bereiken?

Werkblad 1. Wat kan ik zelf doen? Het burgerinitiatief

Uitleg

Wat is een burgerinitiatief?

Iedereen die mag stemmen in Nederland, kan ook een burgerinitiatief starten. Normaal bepalen burgers niet waar politici in de Tweede Kamer over vergaderen. Lukt het je om 40.000 handtekeningen te verzamelen voor een bepaald voorstel, dan moet de Tweede Kamer hierover gaan praten. Het onderwerp komt op hun vergaderagenda. (Dit kan alleen niet als de Tweede Kamer minder dan twee jaar geleden al over het onderwerp heeft vergaderd.)

Voorbeeld van een burgerinitiatief

Op 18 juni 2019 bood het Rode Kruis een burgerinitiatief aan de Tweede Kamer aan. Het Rode Kruis had 60.000 handtekeningen verzameld van mensen die wilden dat leerlingen op de middelbare school EHBO-trainingen krijgen. Zodra deze handtekeningen zijn aangeboden aan de Tweede Kamer, wordt eerst gecontroleerd of het geldige handtekeningen zijn. Het is dus belangrijk om op een eerlijke manier aan de handtekeningen te komen. Is dat gelukt, dan gaan de leden van de Tweede Kamer een standpunt innemen over het voorstel; ze kunnen er wel of niet mee instemmen.

Jullie opdracht

1. Bedenk met zijn allen een onderwerp waarover jullie een burgerinitiatief zouden willen starten.
2. Bedenk argumenten bij dit onderwerp. Waarom vinden jullie het nodig dat de politiek hier iets aan gaat doen?
3. Bedenk ideeën hoe jullie er voor kunnen zorgen om 40.000 handtekeningen bij elkaar te krijgen.
4. Werk je plannen uit op het grote vel papier.
5. Bedenk tot slot hoe jullie de plannen gaan presenteren aan de rest van de groep.

Denk hierbij aan het volgende:

- a. Maak eerst je klasgenoten duidelijk wat een burgerinitiatief is.
- b. Vertel dan over jullie eigen plan.

Werkblad 2. Wat kan ik zelf doen?

Ludieke actie voor politieke jongerenorganisatie

Uitleg

Wat is een politieke jongerenorganisatie?

De meeste landelijke politieke partijen hebben ook een jongerenorganisatie. Deze jongerenorganisaties horen bij de politieke partijen, maar vormen wel zelfstandig hun mening over allerlei zaken. Ze geven de 'volwassen' partij ook vaak gevraagd en ongevraagd advies over welke standpunten deze in zou moeten nemen. Zo zijn er bijvoorbeeld het Christen-Democratisch Jongeren Appèl (CDJA, verbonden met het CDA), de Jonge Socialisten (JS, verbonden met de PvdA), de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (JOVD, verbonden met de VVD), DWARS (verbonden met GroenLinks), de Jonge Democraten (JD, verbonden met D66), de SGP Jongeren, Perspectief (verbonden met de ChristenUnie), RADICAAL (verbonden met BIJ1), OPPOSITIE (verbonden met DENK), jongeren FVD, SP Jongeren en Pink! (verbonden met de Partij voor de Dieren).

Voorbeeld van een ludieke actie

Ludiek betekent volgens het woordenboek 'speels'. Met een ludieke actie wordt eigenlijk een grappige en opvallende actie bedoeld. Wel heeft het een serieuze ondertoon. Je wilt graag aandacht voor een bepaald onderwerp en bedenkt iets grappigs, waardoor je die aandacht ook echt krijgt. Zo zette de jongerenorganisatie van D66 (JD) in 2018 enkele afvaltonnen neer voor de ingang van het stadhuis in Nijmegen. Op een bord schreven de jongeren 'Dump hier uw drugsafval'. Met deze ludieke actie probeerden ze aandacht te krijgen voor het dumpen van drugsafval in de natuur rondom Nijmegen. Ze wilden dat er een plek kwam waar criminelen anoniem hun drugsafval kunnen achterlaten, zodat dit niet meer in de natuur gebeurt.

Jullie opdracht

1. Bedenk met zijn allen een onderwerp waarover jullie een ludieke actie gaan verzinnen.
2. Bedenk argumenten bij dit onderwerp. Waarom vinden jullie het nodig dat de politiek hier iets aan gaat doen?
3. Bedenk iets ludieks (= grappigs en opvallends) waarmee jullie aandacht kunnen trekken voor dit onderwerp.
4. Werk je plannen uit op het grote vel papier.
5. Bedenk ten slotte hoe jullie de plannen gaan presenteren aan de rest van de groep. Denk hierbij aan het volgende:
 - a. Maak eerst je klasgenoten duidelijk wat een politieke jongerenorganisatie en een ludieke actie is.
 - b. Vertel dan over jullie eigen plan.

Werkblad 3. Wat kan ik zelf doen?

Protestactie voor bij de Tweede Kamer

Uitleg

Waarom demonsteren bij de Tweede Kamer?

In de Tweede Kamer werken alle Tweede Kamerleden. Ook komen ministers en staatssecretarissen hier vaak om met de Tweede Kamer te vergaderen. Dit is dus een plek waar je veel aandacht kunt krijgen van de politiek. Je moet wel toestemming hebben van de gemeente om bij de Tweede Kamer te demonstreren. Het moet namelijk ook veilig zijn.

Voorbeelden protestacties bij de Tweede Kamer

28 juni 2022 – Bij de Tweede Kamer protesteren boeren tegen het stikstofbeleid van het kabinet. De actievoerders zijn het oneens met de maatregelen die het kabinet wil nemen om de uitstoot van stikstof door boerderijen te verminderen. Boeren hadden onder andere twee koeien meegenomen.

4 oktober 2022 – Een grote groep actievoerders protesteert tegen het Iraanse regime bij de Tweede Kamer. Ze vragen onder andere aandacht voor de situatie van vrouwen in Iran en willen dat wereldleiders meer afstand nemen van de leiders van Iran. Veel actievoerders hebben de Iraanse vlag bij zich.

27 januari 2023 – Leden van de actiegroep Extinction Rebellion blokkeren de Utrechtsebaan in Den Haag. Dit is een stuk van een snelweg dat vlak langs de Tweede Kamer loopt. De actievoerders vinden dat er meer gedaan wordt aan het tegengaan van klimaatverandering.

Jullie opdracht

1. Bedenk met zijn allen een onderwerp waarover jullie zouden willen protesteren bij de Tweede Kamer.
2. Bedenk argumenten bij dit onderwerp. Waarom vinden jullie het nodig dat de politiek hier iets aan gaat doen?
3. Bedenk iets waarmee jullie aandacht kunnen trekken voor dit onderwerp bij de Tweede Kamer.
4. Werk je plannen uit op het grote vel papier.
5. Bedenk ten slotte hoe jullie de plannen gaan presenteren aan de rest van de groep. Denk hierbij aan het volgende:
 - a. Maak eerst je klasgenoten duidelijk waarom het handig is om dichtbij de Tweede Kamer te protesteren.
 - b. Vertel dan over jullie eigen plan.

Werkblad 4. Wat kan ik zelf doen? Lobbyen

Uitleg

Wat is lobbyen?

De betekenis van lobbyen is volgens het woordenboek 'door gesprekken proberen belangrijke beslissingen te beïnvloeden'. In dit geval is lobbyen proberen invloed uit te oefenen op de politiek. Er zijn veel lobbyisten. Allemaal strijden ze voor een bepaalde zaak, bijvoorbeeld schonere lucht of meer wegen. Lobbyen is een vreedzame methode om te proberen iets te bereiken. Lobbyen kan op veel verschillende manieren, zo lang je er maar de aandacht mee trekt van politici.

Voorbeelden van lobbygroepen

Een lobbygroep komt op voor de belangen van een bepaalde groep. Die groep kan van alles zijn. Zo is er een organisatie die opkomt voor leveranciers van lachgas (BVLL; branchevereniging verantwoordelijke lachgas leveranciers), maar ook een organisatie die juist waarschuwt voor de gevaren van lachgas (Trimbos-instituut). Beide organisaties proberen invloed uit te oefenen op de politiek. Bij een vergadering in de Tweede Kamer over een verbod op het gebruik van lachgas zal iemand van de BVLL proberen om politici over te halen om tegen een verbod te stemmen. Dit doet hij of zij bijvoorbeeld door een afspraak te maken met de minister die hierover gaat. Iemand van Trimbos probeert natuurlijk het tegenovergestelde. Trimbos heeft bijvoorbeeld een onderzoek gepubliceerd naar het gebruik van lachgas onder jongeren. Zo probeert Trimbos politici aan te sporen om actie te ondernemen en het gebruik van lachgas en de overlast die hierbij komt kijken te beperken.

Jullie opdracht

1. Bedenk met zijn allen een belang of ideaal waarvoor jullie willen lobbyen. Dit wordt jullie onderwerp.
2. Bedenk argumenten bij dit onderwerp. Waarom vinden jullie het nodig dat de politiek hier iets aan gaat doen?
3. Bedenk welke lobbyacties jullie kunnen doen om ook echt invloed te hebben op de politiek. In het voorbeeld zijn al enkele ideeën genoemd. Bedenk ook nieuwe ideeën.
4. Werk je plannen uit op het grote vel papier.
5. Bedenk ten slotte hoe jullie de plannen gaan presenteren aan de rest van de groep. Denk hierbij aan het volgende:
 - a. Maak eerst je klasgenoten duidelijk wat lobbyen is en hoe je daarmee invloed uit kunt oefenen op de politiek.
 - b. Vertel dan over jullie eigen plan.